రాళ్లూ - రత్నాలూ

"ఇప్పుడెలా ఉన్నానో చెప్పండి" అంటూ దగ్గరికి వచ్చిందామె.

నవ్వులు చిందే ముఖం, సొట్టలు పడుతున్న బుగ్గలూ... ఇన్ని హంగులతో శ్రీదేవి కుందనపు బొమ్మలా కుమారస్వామి ఎదురుగా నిలబడింది. శంఖంవంటి ఆమె గళ సీమను అలంకరించివుండి దీపపుకాంతిలో తళతళలాడుతూ వెలుగులను చిమ్ముతున్న దొక కంఠహారం... మరొక రెండు పేటల సైకిలుగొలుసు ఆమె వక్షస్థలాన్ని అంటి పెట్టుకుని వుంది. ఈ నగలతో ఆనాడు మరింత శోభాయమానంగా మనోహరంగా ఉన్న భార్య ఆకృతిని చూసి కుమారస్వామి ముగ్ధుడై ఉండవలసిందే. కాని అతడు ఎందుచేతనో ఖిన్నుడై విచారంతో తలదించుకున్నాడు.

శ్రీదేవి అతని గడ్డాన్ని మునివ్రేళ్ళతో పట్టుకుని పైకెత్తుతూ గోముగా "చూశారూ! చూశారూ! మీరలా తల దించుకుంటే నాకెంత బాధగా ఉంటుందో ఆలోచించారా?" అన్నది. తర్వాత అతనిపక్కనే కూర్చుని అతని తలను ఒళ్ళోకి తీసుకుంటూ "ఇవి గిల్టునగలనే కదూ మీ బాధ? మరేం చెయ్యగలం చెప్పండి! వీటికే పాతిక రూపాయలు ధారపోశాం. అన్నయ్య పెళ్ళి ఇలా అర్థంతరంగా వచ్చింది కాబట్టి గాని... లేకపోతే ఈ దండగకూడా ఎందుకు? ఇలా చూడండి... నేను కలిపి పెడతానుట... మీరేమో వేలు కొరక్కుండా తినాలిట... ఊc!" అన్నది.

అతడు లేచి కూర్చున్నాడు. శ్రీదేవి నీళ్ళు తోడేందుకు పెరటిలోకి వెళ్ళింది. కుమారస్వామి ఒకసారి నిట్టూర్చి అలాగే పరధ్యానంగా కూర్చున్నాడు. పిచ్చి శ్రీదేవి! కాపురానికి వచ్చి నాలుగేళ్ళయినా ఒంటిమీద చిన్నమెత్తు నగ అయినా లేకుండా అలాగే ఉంది. పెళ్ళిలో ఆమె తండ్రి కూడా ఆమెకు నగలేమీ పెట్టలేదు... రెండు జతల గాజులు మాత్రం ఉంటే తనకు ఉద్యోగం లేనన్ని నాళ్ళూ గడవటంకోసం వాటిని తెగ నమ్ము కోవలసివచ్చింది. శ్రీదేవి తండ్రికి పెద్ద ఆడపిల్లల మీద ఉన్న మక్కువ అందరికన్నా చిన్నదయిన శ్రీదేవి మీద లేదు! 'పుట్టగానే తల్లిని చంపిం'దని మాటి మాటికీ తిడుతూ ఆమెపట్ల అసహ్యభావాన్ని పెంచుకున్నాడాయన. వెదికి వెదికి కుమారస్వామివంటి చదువూ సంపాదనాలేని అసమర్థుడికి అంటగట్టి తన బాధ్యత ఒదిలిపోయిందనుకున్నాడు.

కుమారస్వామికి బంగారు దుకాణాల మధ్య ఉన్న 'ధర్మకాటా' దగ్గర ఉద్యోగం. ఉదయం తొమ్మిదిగంటలనుంచీ రాత్రి ఎనిమిది గంటల దాకా, లగ్గసరిరోజులయితే మరికాస్త పొద్దుపోయే దాకా అతడు 'ధర్మకాటా'ముందే కూర్చుని ఉండాలి... వెండివీ, బంగారువీ ఎన్నో రకాల వస్తువులు ఎంతెంతో విలువగలవి తూకంకోసం అతని దగ్గరకు వస్తాయి. అన్నింటినీ, చిన్నా పెద్దా అని లేకుండా ఓపికగా వెంట్రుకవాసి అయినా తేడా లేకుండా సున్నితపు త్రాసులో ఉంచి తూచి పంపిస్తాడు కుమారస్వామి.

శ్రీదేవి లోపలినుంచి వస్తూ "ఇంకా అలాగే కూర్చున్నారా?... లేవండి" అన్నది. కుమారస్వామి లేచి పెరట్లోకి వెళ్ళి, భార్య చెంత నిలబడి చెంబుతో నీళ్ళు అందిస్తూ ఉండగా స్నానం చేశాడు... తర్వాత వొళ్ళు తుడుచుకుని లుంగీచుట్టుకుని భోజనానికి

కూర్చున్నాడు. అతని ముందు పింగాణికంచంలో అన్నమూ, పచ్చడీ ఉన్నాయి. శ్రీదేవి కంచం దగ్గరికి లాక్కుని కలిపి ముద్దలు పెడుతూవుంటే ఆ పచ్చడి మెతుకులే అమృతోపమానంగా కనిపించాయి.

కుమారస్వామి తిండి ముగించి పెరట్లో మంచం వాల్చుకు పడుకున్నాడు. తర్వాత దాదాపు పదినిముషాలలో శ్రీదేవికూడా పని అంతా ముగించుకుని తలుపులన్నీ వేసి వచ్చింది. కుమారస్వామి పడుకునివున్న మంచం పక్కనే చాప పరుచుకుని కూర్చుంటూ "వీటికి, అసలు బంగారునగలకూ ఏమీ తేడా ఉన్నట్టే కనబడదు కదండీ?" అని అడిగింది. కుమారస్వామి నవ్వి "భలేదానివే, అనుభవం ఉన్న వాళ్ళకు మొదటి చూపులోనే తెలిసిపోతుంది. ఏమీ తెలియనివారికి దాని అసలు సంగతి తెలియడం కష్టమే" అన్నాడు. "రేపు పెళ్ళిలో బయట పడకుండా ఉంటే అంతేచాలు..." అన్నది పడుకుంటూ...

ఆమె తర్వాత కొద్దినిముషాలలోనే నిద్రపోయింది. కుమారస్వామి వెన్నెలలో చంద్రబింబాన్ని ధిక్కరిస్తున్న భార్యముఖాన్ని చూస్తూ అలాగే పడుకున్నాడు. అతనికి దాదాపు పదిహేను రోజుల క్రిందట జరిగిన విషయం గుర్తుకు వచ్చింది.

వారున్న ఇంటికి ఉత్తరదిశగా మేడలో జడ్జిగారొకాయన ఉన్నాడు. ఆయన భార్యకు నగలంటే విపరీతమైన అభిమానం... పిల్లలేమో లేరు... లంకంత ఆ ఇంట్లో భార్యాభర్తలిద్దరే ఉండేవారు. భర్త భోజనం చేసి కోర్టుకు వెళ్ళిపోయిన తర్వాత ఆమె కేమీ తోచేదికాదు. ఒక్కొక్కనాడు బంగారు దుకాణాలు చూసివద్దామని బుద్ధిపుట్టగానే నౌకరును కేక వేసి కారు సిద్ధంచేయించమని చెప్పి చేతికందినంత డబ్బు అందుకుని బజారుకు వెళ్ళిపోయేది. ఆమెకు తమ ఇంటిప్రక్కన చిన్న పూరింట్లో వున్న కుమారస్వామి దంపతులంటే అవ్యాజమైన అభిమానం. క్రొత్తగా బదిలీ అయి ఆ యింట్లో దిగిననాడే ఆమెను పక్క యింటి పెరటిలో కలనేతరంగు చీర కట్టుకుని లేడికళ్ళతో అమాయకమైన చూపులతో తనవైపు చూస్తున్న శ్రీదేవి ఆకర్షించింది. తర్వాత చాలాసార్లు మధ్యాహ్నంపూట ఏమీ తోచనప్పుడు వారిద్దరూ పెరటిగోడపక్కన చెట్టు నీడలో నిలబడి కబుర్లు చెప్పుకునేవారు. శ్రీదేవికి ఆమెను చూస్తే ఆశ్చర్యంగా ఉండేది. ఆమె ధగధగలాడే రాళ్ళ ఆభరణాలు కొన్నాళ్లూ, తళతళలాడే కేవలం బంగారు వస్తువులు కొన్నాళ్లూ ధరించేది. మొత్తానికి అన్నీ కళ్ళు జిగేలుమనిపించే నగలే...

ఒకనాడు సాయంకాలం జడ్జిగారి భార్య పెరటి గోడ మీది నుంచి శ్రీదేవిని పిలిచి "నేనిప్పుడే బంగారు దుకాణానికి వెళ్ళి వస్తున్నాను. మా వారికి ఒక ఉంగరం కొందామని వెళ్ళాను. మీ ఆయన తూకంవేసేచోట కూర్చుని ఉన్నాడు. అతనికి అక్కడ ఉద్యోగమా?" అని అడిగింది.

శ్రీదేవి నుదుట పడుతున్న ముంగురులను పైకి తోసుకుంటూ "అవునట... నే నెప్పుడూ అక్కడికి వెళ్ళలేదు" అన్నది.

జడ్జిగారి భార్య నవ్వి "భలేపిల్లవే నువ్వు...రేపు నేను మళ్ళీ వెడుతున్నాను. మా వారికి ఆ ఉంగరం నచ్చలేదు. దాన్ని మార్చి మరొకటి తీసుకురావాలి... రేపు నువ్వు కూడా రా నాతోపాటు" అన్నది.

శ్రీదేవి అప్పుడేమీ మాట్లాడలేదుగాని రాత్రి కుమారస్వామి భోజనం చేస్తూవుండగా అతని అనుమతి లేకుండా వెళ్ళడమెలాగా అని సందేహించింది. అలా చేస్తే అతనికి కోపం రావచ్చునేమో కూడా. అందువల్ల తీరా ఆమె బయలుదేరే సమయానికి 'రాను పొమ్మం'టే సరిపోతుంది లెమ్మనుకున్నది... కాని మర్నాడు మధ్యాహ్నం ఎండ పూర్తిగ వాటారకుండానే జడ్జిగారి భార్య జరజరమని శబ్దంచేసే పట్టుచీరె కట్టుకుని ముస్తాబై వచ్చి "ఏం పిల్లా? ఇంకా ఏం చేస్తున్నావు? త్వరగా బయలుదేరు. కారుకూడా సిద్ధంగా వుంది" అన్నది. శ్రీదేవి చాప వేయబోయింది. ఆమె వారించి "ఇప్పుడు చాపలెందుకు పరుస్తావు? త్వరగా చీరె మార్చుకుని బయల్దేరు" అన్నది. శ్రీదేవి అనుమానిస్తూ "ఇప్పుడు నేను కూడా ఎందుకు పిన్నిగారూ? మీరు వెళ్ళి రారాదూ? పైగా మావారికి ఏమీ చెప్పలేదు కూడా" అన్నది. ఆమె నవ్వి "అదా నీ భయం? ఏం ఫరవాలేదులే... ఆ అబ్బాయేమీ కర్కోటకుడు కాదులే. ఊఁ! త్వరగా కానివ్వు..." అని తొందర చేసింది. శ్రీదేవికి తప్పలేదు. ఆమె లోపలికి వెళ్ళి తాను కట్టుకునివున్న చీరనే మళ్ళీ సరిగా కట్టుకుని ముందుగదిలోకి వచ్చింది. ఆ పూరింటి నాలుగు మూలలూ చూస్తూ కూర్చున్న జడ్జిగారి భార్య శ్రీదేవి వైపు జాలికలిసిన చూపులతో చిత్రంగా చూసి లేచి బయలుదేరింది. ఇద్దరూ కారులో బంగారు దుకాణాలకు వెళ్ళారు. ఒక పెద్ద దుకాణం ముందు కారు ఆగగానే ఇద్దరూ దిగి ఒకవ్యక్తి దోవ చూపిస్తూవుండగా లోపలికి నడిచారు. అది చాలా పెద్ద దుకాణం. అద్దాల షోకేసులలో రకరకాలైన నగలు ఉన్నాయి. ఒక వైపు వెండివస్తువులు ఉన్నాయి. హాలులో ఎటుచూసినా తళతళలే. చూసేందుకు రెండుకళ్ళు చాలవనిపించింది. వారు జడ్జిగారి భార్య రాగానే ఎంతో గౌరవంగా భక్తిశ్రద్ధలతో ప్రవర్తించారు. ఆమె క్రిందటి రోజు కొన్న ఉంగరం తన భర్తకు నచ్చలేదని చెప్పి మిగిలిన రకాలు కూడా చూపించమన్నది. ఆమాట నోటినుంచి రావడమే తడవుగా డజన్లకొద్దీ ఉంగరాలున్న పెట్టెలు లెక్కలేనన్ని వారిముందు ఉంచబడ్డాయి. శ్రీదేవి కళ్ళు చెదిరిపోయాయి. అన్ని ఉంగరాలూ ధగధగలాడుతూ అద్భుతంగా ఉన్నాయి. అన్నీ నిగనిగలాడుతూ కాంతులీనుతున్నాయి. వాటిలో ఒక్క ఉంగరాన్ని ఎన్నిక చెయ్యడమెంత కష్టం? జడ్జిగారి భార్య మాత్రం ఆరితేరిన పరీక్షకురాలివలె అన్నింటినీ పరిశీలించి చూసి ఒక ఉంగరాన్ని ఎన్నికచేసింది. దాన్ని ఒక కుర్రవాడు తీసుకొని ముందు నడుస్తూ ఉండగా ఇద్దరూ కొంచెం దూరంలోవున్న 'ధర్మకాటా' దగ్గరికి వెళ్ళారు... అది ఒక చిన్న గది... అక్కడ ఒకరిద్దరు మనుషులు తప్ప అప్పుడు మరెవరూలేరు... గదిమూల గాలిచొర రానిచోట సున్నితపు త్రాసుముందు కూర్చుని ఉండి, జెర్రిపోతువంటి బంగారపు హారాన్ని తూకం వేస్తున్నాడు కుమారస్వామి. అతని పచ్చని నుదుట స్వేదబిందువులు ఉన్నాయి. రెండు, మూడు పొడుగాటి వెంట్రుకలు క్రాపులోనుంచి విడివడి నుదుట పడుతున్నాయి. నిశ్చలుడైన యోగివలె అతడు సన్నని ముల్లువంక తదేకంగా చూస్తున్నాడు. శ్రీదేవి ఆసక్తితో చూస్తూనుంచున్నది. ఆమెకు ఏమూలో కొంచెం భయంకూడా లేకపోలేదు. గుమ్మం పక్కగా ఒదిగి నుంచుని భర్త చూపులనుంచి తప్పించుకుంటే మంచిదనుకున్నది ఆమె. ఇంతలో తూకం నిర్ణయంచేసి చీటీమీద వేసి నగతోసహా అక్కడివారికిచ్చి పంపించి అతడు ఉంగరాన్ని అందుకుంటూ జడ్జిగారి భార్యవంక చూసి గుర్తించి, "నిన్న నొక

ఉంగరం తీసుకుపోయారుగా మీరు?" అన్నాడు. ఆమె నవ్వి "అవును. ఇది మరొకటి. మావారికి నిన్నటి ఉంగరం ఏమీ నచ్చలేదుట. అందుకని మళ్ళీ ఈ పూట వచ్చాము. అన్నటు ఇలా చూడు. ఈ మనిషి యెవరో" అన్నది, శ్రీదేవిని ఇవతలికి లాగుతూ. శ్రీదేవి ఇరుకునపడిపోయింది. ఆమె చీరకొంగు పట్టి లాగడంవల్ల గుమ్మం పక్కనుంచి ఇవతలికి రాక తప్పలేదు. భయంతో ఆమెకు ముచ్చెమటలు పోశాయి. తడబడుతూ "నేను రాననే అన్నాను. ఒస్తేగానీ వీల్లేదని పట్టుబట్టి కూర్చుంటే రాక తప్పలేదు" అన్నది. కుమారస్వామి చిత్రంగా నవ్వి ఏమీ మాట్లాడకుండా వెనుదిరిగి తనపనిలో లీనమైనాడు. ఆ ఉంగరాన్ని తూకంవేసి చీటీమీద వేసి ఆ కుర్రవాడిచేతి కిచ్చాడు. తర్వాత వారు ఇవతలికి వచ్చారు.

ఇంటికి వచ్చాక ఆపూట అంతా శ్రీదేవి వ్యాకులపాటుతోనే గడిపింది. పనిపాటలన్నీ పరధ్యానంగానే చేసింది. పొద్దుగూకగానే పనులన్నీ పూర్తిచేసుకుని తెల్లని చీరె రవికా తొడుక్కుని జడ్జిగారి భార్య పెరటిగోడమీదుగా అందించిన మల్లెచెండు తలలో ఉంచుకుని భర్త కోసం ఎదురుచూస్తూ కూర్చున్నది. ఆమెకు లోలోపల భయంగా ఉంది. చెప్పకుండా అలా ఇల్లు వదిలి వెళ్ళినందుకు అతనికి కోపం రావచ్చు... ఎనిమిది గంటలు దాటిన తర్వాత కుమారస్వామి పై పంచెతో నుదిటిమీద చెమట తుడుచుకుంటూ వాకిలి తడికె తొలగించుకుని లోపలికి వచ్చాడు. శ్రీదేవి నిశ్శబ్దంగా అతన్ని అనుసరించి ఇంట్లోకి వెళ్ళి పైపంచె చొక్కా అందుకున్నది. తర్వాత పెరట్లోకి వెళ్లి నీళ్ళుతోడి ముందుగదిలోకి వచ్చి వినయంగా "స్నానానికి రండి" అని పిలుచుకువెళ్ళి నీళ్ళు సమపాళ్ళుగా ఉన్నాయో లేదోనని కాసిని చేతిమీద పోసుకుని చూసి చెంబుతో ముంచి అందించింది. అలా స్నానఘట్టం పూర్తికాగానే భోజన సమయంలో దగ్గర కూర్చుని ఉండి విసురుతూ శ్రద్ధగా అన్నీ కనుక్కుని వడ్డించింది. అతని భోజనం పూర్తికాగానే పెరట్లో మంచంవాల్చి నెమ్మదిగా 'కూర్చోండి' అని చెప్పి లోపలికి వెళ్ళింది. చిత్రమేమిటంటే కుమారస్వామి అంతవరకూ పల్లెత్తుమాట అయిన ఆడలేదు. ఆమె ఆ మౌనం అంతా కోపంవల్లనే అని అనుకున్నది... తర్వాతతాను కూడా భోజనంచేసి తలుపులన్నీ వేసి వచ్చింది. నిండుజాబిల్లి పలుచని మబ్బులను లెక్కచెయ్యకుండా వెన్నెలవర్షం కురిపిస్తున్నది. చల్లని గాలి తెరలు తెరలుగా హాయిగా వీస్తున్నది. కుమారస్వామి కళ్ళుమూసుకుని వెల్లకిలా పడుకుని ఉన్నాడు. శ్రీదేవి వెళ్ళి అతనిపక్కనే కూర్చున్నది. ఒక్క క్షణం సేపు ఊరుకుని తర్వాత ధైర్యం కూడగట్టుకుని నెమ్మదిగా "ఏమండీ, కోపమా?" అన్నది. అతడు కళ్లు తెరిచి ఒక్కక్షణం ఆమె ముఖంలోకి చూసి "ఎందుకూ?" అని అడిగాడు. ఆమె తల వంచుకుంది. తర్వాత నెమ్మదిగా "మీకు ముందుగా చెప్పకుండా అలా... ఆమె వెంట వచ్చానని..." అన్నది. కుమారస్వామి నవ్వాడు. నవ్వుతూనే చేతులను ఆమె చుట్టూ వేసి "పిచ్చిదానా" అంటూ దగ్గరికి తీసుకున్నాడు. ఆమె ఏదో బరువు దింపినట్టు 'అమ్మయ్య' అనుకుని నిట్టూర్చింది... తర్వాత నవ్వుతూ ముక్కుమీద వేలువేసుకుని 'ఇక్కడా ఇవన్నీ? తప్పుకదూ? ఎవరైనా చూస్తే' అన్నది. కుమారస్వామి చేతులు ఇవతలకు తీసుకుని, చుట్టూ చూసి "ఎవరున్నారిక్కడ? ఆ చందమామ తప్ప..." అన్నాడు. ఆమె గలగల నవ్వింది.

ఇది జ్ఞాపకం చేసుకుంటున్న కుమారస్వామి ఉలికిపడి చూశాడు. శ్రీదేవి నిద్రలో నవ్వుతున్నది... ఆమె కంఠసీమలో తళతళ మెరుస్తున్నది గిల్టు ఆభరణం.... అతడు "వట్టి అప్రయోజకుణ్ణి" అనుకున్నాడు. తర్వాత అతనికి నిద్ర ముంచుకువచ్చింది.

◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆

రెండోనాడు ఉదయమే దంపతులిద్దరూ బయలుదేరి స్టేషనుకు వెళ్ళారు. కుమారస్వామి తమ ఇద్దరి దుస్తులనూ, ఒక చిన్న పెట్టెలో సర్దాడు. రైలురాగానే శ్రీదేవిని ఆ పెట్టెతోసహా ఆడవాళ్ళ పెట్టెలో ఎక్కించి, తాను వేరేచోట వెళ్ళికూర్చున్నాడు. శ్రీదేవి చుట్టూ చూసింది. ఆమెకు ఎదురుగా కూర్చునివున్న స్త్రీకి ముప్ఫయేళ్లు ఉంటాయి. ఆమె పక్కనే చేతిసంచితో మరొక పాతికయేళ్ళ పడుచు కూర్చునివుంది. మొదటి ఆమెకు ఒక చేతినిండా గాజులూ, మెళ్ళో తళతళలాడే రాళ్ళ నెక్లెసూ, మరొక చేతికి బంగారు గొలుసు వేసిన వాచీ ఉన్నాయి. ఆమె చీర కొంగుతో విసురుకుంటూ "అబ్బబ్బ? ఊపిరాడటంలేదు. రైలు కదిలితే కొద్దిగా గాలి ఆడుతుందేమో!" అన్నది. శ్రీదేవి ఏమీ మాట్లాడలేదు. ఎదుటి ఆమె చూపులు శ్రీదేవి మెడలోవున్న నెక్లెస్‌మీద పడ్డాయి. ఆమె పక్కనే కూర్చున్న పడుచు మరీ నిర్ధనురాలేమో, ఆమె మెడలో మంగళ సూత్రాలు కూడా లేవు. ఒక పసుపు తాడు మాత్రం వుంది. ఆమె వీరిద్దరివంక తదేకంగా చూస్తున్నది.

రైలు ప్రయాణం సాగించగానే తెరలు తెరలుగా గాలి వీచటం ప్రారంభించింది. శ్రీదేవి ఎదురుగా కూర్చునివున్న ఆమె నగలలో రోజు రోజుకూ వస్తున్న మార్పులను వివరించటం ప్రారంభించింది. ఆమెకు తాను ధరించివున్న రాళ్ళహారం మీద మోజు పోయిందట. ఇప్పుడు శ్రీదేవి ధరించివున్న నెక్లెస్ వంటిదే అందరూ వాడుతున్నారట. ఇలా శ్రీదేవి ఏమీ మాట్లాడకుండానే ఆమె ఉపన్యాసంఇచ్చి, ఉన్నట్టుండి "ఏదీ! ఆ నెక్లెస్ ఒక్కసారి ఇలా ఇవ్వు తల్లీ... చూసి ఇచ్చేస్తాను" అని అడిగింది. శ్రీదేవి నుదుట చెమట బిందువులు నిలిచాయి. ఆమె ఆందోళనలు అణచుకుంటూ, నెమ్మదిగా మెళ్లోవున్న నెక్లెస్‌తీసి, ఎదుటి ఆమెకు అందించి మొహం తిప్పుకుని కిటికీలోనుంచి వేగంగా వెనక్కు వెళ్ళిపోతున్న టెలిగ్రాఫ్ స్తంభాల వంకా, చెట్లవంకా చూస్తూ కూర్చున్నది.... ఒక అరనిముషం ఒక యుగంలా గడిచాక, ఆమె శ్రీదేవిని చేత్తోతట్టి, పిలిచి "ఇదుగో పెట్టుకో అమ్మా సింపుల్‌గా ఎంతో బావుంది... నేను కూడా ప్రస్తుతం వున్న దాన్ని మార్చి ఇలాంటిదే తీసుకుంటాను. ఈ రాళ్ళకు డబ్బు పొయ్యటం దండగ... కొనేటప్పుడు పదులూ, ఇరవైలూ చేసేరాళ్లు అమ్మేటప్పుడు నయాపైసా కూడా చెయ్యవు. అన్నట్టు ఇది ఎన్ని సవరనులు తల్లీ?" అన్నది శ్రీదేవి నెక్లెస్ మెళ్ళో ఉంచుకుంటూ, వెంటనే "నాలుగున్నర అనుకుంటాను. అయినా నాకు వివరాలు సరిగా తెలియవు. మావారే తెచ్చారు" అన్నది. ఒంటిమీద చిన్నమెత్తు బంగారం అయినాలేని ఆ మూడో ఆమె శ్రద్ధగా వింటున్నది.

ఇంతలో బండి ఒక స్టేషనులో ఆగింది. సన్నగా, పొడుగ్గా వుండి, మాసినపంచె, చొక్కా ధరించివున్న ఒక నడివయసు వ్యక్తివచ్చి, ఆ మూడో ఆమె దగ్గర సంచి అందుకున్నాడు. ఆమెలేచి దిగబోతూ శ్రీదేవి మెడవంక ఒకసారి చూసింది. శ్రీదేవి మనసు ఎవరో కెలికినట్టు బాధపడింది. ఆమె దిగిపోగానే కుమారస్వామి వచ్చి 'ఏమన్నా కావాలా?' అని అడిగాడు. శ్రీదేవి తల అడ్డంగా ఊపింది, ఏమీ అక్కర్లేదన్నట్టు. అతడు

మళ్ళా వెళ్ళిపోయాడు. ఎదుటి ఆమె ముచ్చటపడి, "మీ ఆయనేగా?" అని అడిగింది. 'అవు'నని తలవూపింది శ్రీదేవి... ఆమె ఇంకేమీ అడగలేదు.

స్టేషన్‌లో దిగి దంపతులిద్దరు నడక సాగించారు. ఇల్లు ఆరవై మైళ్ళ దూరం వుంటుంది. కుమారస్వామి మొదట్లో "నువ్వు నడవలేవు. బండి మాట్లాడనా?' అని అడిగాడు. శ్రీదేవి "వద్దు. కాస్త దూరమేగా! నడిచి పోదాం మళ్ళీ బండి కట్టుకుంటే ఏ అర్థ రూపాయో ఇచ్చుకోవాలి, చదివింపుకని తెచ్చిన పదిరూపాయలు తప్ప, మనకు మళ్ళీ చార్జీలకేగా డబ్బున్నదీ?" అన్నది.

ఇద్దరు వెళ్ళేసరికి పెళ్ళిఇల్లు హడావిడిగా వుంది. అందరు ఏవేవో పనుల మీద హడావిడిగా తిరుగుతున్నారు. పట్టుచీరల జరజరలూ కాలి మట్టెల గణగణలు, గాజుల గలగలలు వీనులకు విందుగా వినవస్తున్నాయి. వరండాలో మేళం మ్రోగుతున్నది. పిల్లలు అటుఇటు గోల చేస్తూ తిరుగుతున్నారు.

వరండా దాటి ముందుగదిలోకి వెళ్ళగానే శ్రీదేవి పెద్ద అక్కగారు చూసి ఎత్తిపొడుపుగా "ఏం తల్లీ? పదిరోజులనాడు శుభలేఖ వేస్తే తీరిగ్గా ముహూర్తం వేళకు వచ్చారా?" అన్నది... శ్రీదేవి నవ్విందేగాని మారు పలకలేదు.

తండ్రిదగ్గరికి వెళ్ళి కనిపించగానే, ఆయన ఏమి మాట్లాడకుండా తల ఊపి. "ఊ! అని మాత్రం అన్నాడు. కుమారస్వామికి దాహంతో నాలిక పిడచగట్టుకుని పోతున్నది. అతడు వరండాలో చాప మీద కూర్చుని, చిన్న వదిన గారిని పిలిచి "ఏమండీ వదినగారు! కాసిని మంచినీళ్ళిప్పిస్తారా!" అని అడిగాడు. ఆమె విని లోపలకి వెళ్ళి ఆపని శ్రీదేవికే చెప్పింది. శ్రీదేవి మంచినీళ్ళు తెచ్చి యిచ్చి పెట్టె తీసుకొని లోపలికి వెళ్ళింది.

తర్వాత ఆమె పెళ్ళికుమారుడి దగ్గరకు వెళ్ళి, "ఏమిరా అన్నయ్యా!" అని పలకరించింది. అతడు పక్కకు తిరిగి చూసి నువ్వా?.. ఇప్పుడటే రావటం!... శుభలేఖ వేసి ఎన్నాళ్ళయింది? అంత తీరని ఉద్యోగం చేస్తున్నారా? అన్నాడు. శ్రీదేవికి మనసులో కష్టపడినప్పటికీ, పైకి మాత్రం నవ్వి వెళ్ళిపోయింది.

కుమారస్వామి స్నానంచేసి ఉత్తరం వైపు వరండాలోకి వెళ్ళాడు. అక్కడ ఇంటి పెద్ద అల్లుళ్ళిద్దరు కూర్చుని వున్నారు. పక్కన మరో ముగ్గురు బంధువులు కూడా వున్నారు. అందరు ఖరీదైన పంచెలు లాల్చీలు ధరించి ఖరీదైన సిగరెట్లు తాగుతున్నారు. కుమారస్వామి ఒక ప్రక్కన నిశ్శబ్దంగా కూర్చిండిపోయాడు. పెద్ద అల్లుళ్ళిద్దరు సంపన్నులు. వ్రేళ్ళకు ధగధగ మెరిసే ఉంగరాలు పెట్టుకొని వున్నారు. ఒకాయన మెడలో సన్నని గొలుసు, పులిగోరు వున్నాయి. వారిలో పెద్ద అల్లుడు మాత్రం కుమారస్వామిని గుర్తించి పలకరించాడు. రెండో ఆయనకు గుర్తురాక అడిగి తెలిసికొని, ఓహో అలాగా!" అన్నాడు.

తర్వాత అక్కడివారందరు పేకలు తెప్పించి ఆడటం ప్రారంభించారు. కుమారస్వామి ఎన్నడు పేకాట ఆడలేదు. దాన్ని గురించి అతనికి ఏమీ తెలియదుకూడా, ఆ ఆట చిత్రంగా వుంది. రూపాయలు గల్లుగల్లుమని చేతులు మారుతున్నాయి.

ఆనాడు భోజనాలైన తర్వాత ఆడవాళ్ళందరూ విశ్రాంతిగా హాల్లో కూర్చుని వుండగా, ఒక విశేషం జరిగింది. శ్రీదేవి దూరపు మేనత్త ఒకామె "ఏమే! నీ మొగుడు ఇప్పుడేం చేస్తున్నాడు? ఏమైనా సంపాదన వుందాలేదా?" అని అడిగింది. శ్రీదేవి ఏమీ మాట్లాడలేదు.

ఆమె పెద్ద అక్కగారు వెంటనే అందుకుని మెడ పట్టనన్ని ఆభరణాలు ధరించి వుండి, వాటిని సర్దుకుంటూ, "ఆఁ! అతనేమి సంపాయిస్తాడు. మొన్న వచ్చినప్పుడు కూడా చూశాంగా చిన్నమెత్తు బంగారమైనా లేదు... తిండికి కూడా లోటు లేకుండా జరుగుతున్నదో లేదో అనుమానమే!'' అన్నది. చిన్న అక్కగారు నవ్వుతూ శ్రీదేవి వంక చూసి ఆశ్చర్యపోయింది. శ్రీదేవి భుజాల మీదుగా కప్పుకున్న పమిటకొంగు కొంచెం జారి మబ్బు తెరలనుండి విడివడిన చంద్రరేఖలా నెక్లెస్ ఆమె కంట పడింది. ఆమె వెంటనే, "ఏదో చేయించాడే మరిదిగారూ..." అంటూ శ్రీదేవి మెడలో నుంచి ఆ నెక్లెసును ఇవతలకి తీసింది. దాని వెంటనే రెండు పేటల సైకిల్ గొలుసు కూడా ఇవతలకు వచ్చింది.

శ్రీదేవి నుదుట పట్టిన చెమటను కొంగుతో అద్దుకుంటూ, తల వంచుకొని కూర్చుండిపోయింది. కొన్ని క్షణాలు నిశ్శబ్దం... అందరూ ఆ రెండు వస్తువులను చేతుల్లోకి తీసుకొని చూస్తూ తమకు తోచిన వ్యాఖ్యానాలు చేస్తున్నారు.

"ఇప్పుడు రాళ్ళ నగలు ఫ్యాషన్ కాదు ఇలాంటివే బావుంటాయి."

"నేను మామిడి పిందెల నెక్లెస్ తీసుకుందామనుకున్నాను. తీరా విచారిస్తే, మా ఊళ్ళో చేసినవి తయారుగా లేవు..."

"సింపుల్‌గా ఫస్ట్‌గా వుంది...

మళ్ళీ ఒక్క క్షణం నిశ్శబ్దం. శ్రీదేవి మేనత్త ఆ నెక్లెస్‌ను వెలుగుకు ఎదురుగా వుంచి చూసి అననే అన్నది..." "ఇదేమిటే అమ్మాయి ! ఇదేం బంగారమే...తేడా కనిపిస్తున్నదే."

శ్రీదేవి లేచి విసవిస లోపలకు వెళ్ళిపోయి, పక్క గదిలో తలుపు చాటున నుంచున్నది...అవతలి వారి మాటలు వినిపిస్తూనే వున్నాయి.

"ఇవి గోల్డ్ కవరింగ్ నగలేమోనే."

"నే నప్పుడే అనుకున్నాను. ఆ వాజమ్మ గురిగింజ ఎత్తు బంగారమయినా కొనగలడా?"

"అప్రయోజకుడు. ఏమి లేకపోయనా నయమే. గిల్టు నగలు కొని పెడతాడా?"

శ్రీదేవి గుడ్ల నీరు కారుకుంటూ పెరటిలో నూతి పళ్ళెంమీదకు వెళ్ళి నిలబడింది. ఒక ముసలామె అందరిని మందలించి "మీకసలు బుద్ధుల్లేవు. వాళ్ళజోలి మీకెందుకు ఇన్నాళ్ళూ వాళ్ళ ఆలనా పాలనా ఎవరైనా పట్టించుకున్నారుగనుకనా? పాపం, ఆ కుర్రవాడినంటున్నారు. మీరు ఒక వండ్ల గింజఎత్తు బంగారం పెట్టారా దానికి ఎప్పుడన్నా? సిగ్గు లేకపోతేసరి...." అంటూ గిల్టు నగలను తీసుకొని శ్రీదేవి దగ్గరికి వచ్చింది. ఆమె ఎవరో దూరపు బంధువు. ఆ క్షణంలో తల్లే అలా వచ్చిందనిపించి శ్రీదేవి ఆమె భుజంమీద తల వాల్చి, వెక్కివెక్కి ఏడ్చింది. కుమారస్వామి మంచినీళ్ళకోసం వచ్చి, సంగతి తెలుసుకుని ముఖం కందగడ్డలా చేసికొని మంచినీళ్ళు అడగకుండానే విసవిసా వరండాలోకి వెళ్ళిపోయాడు. శ్రీదేవి ఆ ముసలామె భుజం మీద తల వాల్చి, దుఃఖిస్తున్న దృశ్యం అతన్ని కదిలించి వేసింది. అతడు 'ఉస్సు' రని నిట్టూరుస్తూనే చాపమీద కూలబడ్డాడు.

పక్క వీధిలోనే ఆడ పెళ్ళివారి ఇల్లు. ఆ రాత్రి పెళ్ళి అయిపోగానే కుమారస్వామి బయలుదేరి శ్రీదేవితో "నేను వెడుతున్నాను. నువ్వు రెండు రోజులపాటు ఉంటావా?" అన్నాడు. ఆమె తల అడ్డంగా ఊపి, ఊహు! ఇక్కడ వుండను. మిమ్మల్ని వదిలి అసలు వుండలేను. ఇద్దరం పోదాం పదండి..." అన్నది. వాళ్ళిద్దరు ప్రయాణమవుతున్నారని తండ్రి ఏమి మాట్లాడకుండా ఒక చీర, పంచెలచాపూ తెచ్చి, తాంబూలంతో సహా ఇద్దరికి యిచ్చాడు. శ్రీదేవికి కళ్ళ వెంట నీళ్ళు తిరిగాయి. 'ఇక మళ్ళీ ఇక్కడకు రాబోయేది లేదు... అనుకొని ఆమె కన్నీళ్ళు వత్తుకుంటూ దగ్గరలో వున్న అన్న గారికి చెప్పి బయలు దేరింది. ఆమె అక్కలిద్దరు అప్పుడక్కడలేరు. ఆ ముసలామె వీధి గుమ్మందాకా వచ్చి, గద్గద స్వరంతో "వెళ్ళిరా తల్లీ! వీళ్ళ సంగతి మనకు తెలియనిదేమున్నది? పశుప్రాయులు... నువ్వేమి బాధ పడకు..." అని సాగనంపింది.

ఆనాడు రాత్రి వెన్నెల పుచ్చపువ్వు లాంటిది. జాబిల్లి మబ్బు తెరలను చీల్చుకుంటూ బయటకి వచ్చి, వెలుగులను కుమ్మరిస్తున్నది. కుమారస్వామి పెరటి పంచలో వెల్లికలా పడకొని ఉన్నాడు. కొన్ని నిముషాల తర్వాత శ్రీదేవి చేతిలో మంచి నీళ్ళ చెంబుతో వచ్చి, చెంబును గడపలో వుంచి, భర్త ప్రక్కన కూర్చున్నది. అతడు ముఖం తిప్పుకున్నాడు. ఆమె "ఇటు చూడరూ...?నా మీద కోపమెందుకు? నేనేం చేసానని?" అని అడిగింది. అతడేమి మాట్లాడలేదు. ఆమె ఒక్క క్షణం ఆగి, తన మెడలో వున్న గిల్టు నగలను విసిరి దూరంగా పారేసింది. "ఇప్పుడు నా వంక తిరగండి" అన్నది అతన్ని తన వైపు తిప్పుకుంటూ. కుమారస్వామి రెండు చేతులతో ఆమెను దగ్గరికి తీసుకున్నాడు. శ్రీదేవికి అతనికి కళ్ళలో నీళ్ళు తగిలాయి. ఆమె చేతితో అతని కళ్ళు తుడుస్తూ, "ఛా తప్పుకదూ? వాళ్ళను గురించి అసలు ఆలోచించకండి. ఈ నగలు గిల్టువయితే వాళ్ళు మనుష్యులే గిల్టు మనుష్యులు... మీ అంత మంచి వారెక్కడైనా ఉంటారా? మీరు రత్నం... మిగిలిన వాళ్ళు రాళ్ళు.. అన్నది.

15-6-62-ఆంధ్ర సచిత్ర వారపత్రిక ♦

♦ ♦ ♦